

Moravská filharmonie zve na koncert:

NMI/ Můj domov

Nedělní matiné pro celou rodinu

9. listopadu 2025, 10.30, Reduta

Jak Zdeněk a Tina hledali svůj domov aneb neobyčejný příběh plný dobrodružství a krásy české a slovenské hudební tradice. Proč nás naplňuje hrstka, když slyšíme státní hymnu, *Slovanské tance* Antonína Dvořáka nebo *Skočnou* z *Prodané nevěsty* Bedřicha Smetany? Kdo jsou naši nejbližší sousedé a proč k nim máme tak blízko? Zdeněk a Tina vás vezmou na cestu, která pojí svět pohádek, hudby a vzdálených míst – až na Měsíc. Hudba má totiž schopnost přenést nás kamkoli.

Ema Javorová – *dirigentka*

Daniel Matejčka – housle
Narodil se v Liberci, kde se ve čtyřech letech začal učit hře na housle pod vedením své maminky. Po roce nastoupil do třídy Ivana Štrause, u kterého studuje dodnes. Mezi jeho úspěchy se řadí například 1. místa na Mezinárodní houslové soutěži mistra Josefa Muziky v letech 2013–2017, 1. místa z Kocianovy mezinárodní soutěže (2016 a 2018), kde se v roce 2019 se stal laureátem. V roce 2019 obdržel na soutěži Jugend Musiziert v Halle 1. místo s plným počtem bodů. Tentýž rok zahrál Mendelssohnův *Houslový koncert* s Libereckým symfonickým orchestrem. V roce 2020 získal v mezinárodní houslové soutěži Georga Phillipa Telemanna v Polské Poznani 1. cenu. Ve stejném roce získal také na mezinárodní soutěži Concertino Praga 2. cenu, kdy ve finále v Rudolfinu předvedl Prokofjevův první houslový koncert za doprovodu Symfonického orchestru Českého rozhlasu. Tutéž kompozici nahrál s Komorní filharmonií Pardubice. V roce 2021 složil přijímací zkoušku na AMU v Praze, navštěvoval Akademii v Imole, kde pracoval s Mauriziem Sciarrettou a Borisem Belkinem, aby později tohoto roku zvítězil v televizní soutěži Virtuosi V4+. Rok poté zase zvítězil na Eurovizní soutěži mladých hudebníků v Montpellier. Záhy nahrál u Supraphonu šest Ysaïevých sonát – CD se měsíc od vydání stalo nejprodávanějším albem klasické hudby v ČR. V roce 2023 zvítězil Daniel Matejčka spolu s klavíristou Janem Schulmeisterem na soutěži Concertino Praga v kategorii komorní hudba. Následujícího roku byl časopisem Forbes zařazen do projektu „30 pod 30“, obdržel cenu Josefa Hlávky a zároveň intenzivně koncertoval po celém světě. Poté debutoval s Českou filharmonií a s Janem Schulmeisterem natočil album (Supraphon), které bylo bezprostředně po vydání označeno portálem Europadisc coby album týdne. Koncertuje především napříč Evropou a také v Spojených arabských emirátech, Turecku, Singapuru či Japonsku. Prezentuje se na mnoha houslových kurzech a zdokonaluje se pod vedením uznávaných pedagogů, jako jsou Stephen Schipps, Jiří Vodička, Christian Tetzlaff, Augustin Hadelich ad.

Leoš Svárovský – dirigent
Studoval hru na flétnu na Pražské konzervatoři a dirigování na HAMU u renomovaného profesora Václava Neumanna. Svou kariéru začal v Národním divadle v Praze jako asistent Zdeňka Košlera. V roce 1991 jej Herbert von Karajan pozval ke spolupráci s George Soltim, Claudiem Abbadem a Vídeňskými filharmoniky na Sommer Festspiele Salzburg. Od začátku své kariéry působil coby šéfdirigent českých a slovenských orchestrů – Komorní opera Praha (1985–1987), Janáčkova filharmonie Ostrava (1991–1993), Státní filharmonie Brno (1991–1995), Sinfonietta Žilina (1995–2000), u téhož orchestru od 2010 jako hlavní hostující dirigent, Komorní filharmonie Pardubice (1997–2009), Státní opera Praha (i umělecký ředitel, 2003–2005). V letech 2014–2019 byl šéfdirigentem Aichi Central Symphony Orchestra Nagoya, kde nyní působí jako stálý hostující dirigent. Dále je stálým hostujícím dirigentem Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně, čestným členem Filharmonie Brno a čestným šéfdirigentem orchestru Slovak Sinfonietta. Spolupracuje s mnoha orchestry po celém světě. Leoš Svárovský je pravidelně zván na pódia mnoha významných hudebních festivalů jak v České republice, tak v zahraničí. Je prezidentem Mezinárodního hudebního festivalu Emy Destinové v Českých Budějovicích, hostujícím dirigentem na festivalu Smetanova Litomyšl, v Českém Krumlově, na Janáčkově Máji, Velikonočním festivalu duchovní hudby v Brně ad. Účinkoval na festivalech, jako jsou Europäischen Wochen Passau, Aspekte Salzburg, George Enescu Festival Bucarest, Settimane musicali di Ascona, Bratislavské hudební slavnosti, Mezinárodní hudební festival v Meranu ad. Během své kariéry vystoupil s významnými sólisty: Josefem Sukem, Rudolfem Firkušným, Igorem Ardaševem, Igorem Oistrachem, Rudolfem Buchbinderem, Leilou Josefowicz, Christia-nem Polterou, Fazilem Sayem, Sophií Jaffé, Sumi Jo a mnoho dalšími po celé Evropě, v USA, Kanadě, Jižní Americe, Japonsku a v Jižní Koreji. Diskografie Leoše Svárovského obsahuje více než 24 CD u různých firem v České republice, Německu, USA, Japonsku, Slovensku a Francii. Od ledna 2020 je profesorem na katedře dirigování na AMU v Praze.

Moravská filharmonie Olomouc

P1 / M1

Slavíme s českou a slovenskou hudbou

Slavnostní koncert ke
Dni vzniku samostatného
československého státu

23. října 2025, 19.00, Reduta

Daniel Matejčka – *housle*

Leoš Svárovský – *dirigent*

Foto: 1–3 Wikipedie, 4 – Lukáš Kadeřábek, 5 – archiv umělců.
Pořizování soukromých zvukových a obrazových záznamů není povoleno.
Zvukové a obrazové záznamy budou pořizovány za účelem prezentace a propagace, a to výhradně pořadatelem nebo osobou pořadatelem pověřenou.

Koncerty a provoz MFO finančně podporují:

Partneři MFO:

www.mfo.cz

Antonín Dvořák

Můj domov op. 62 10´

Bedřich Smetana

Skočná z opery Prodaná nevěsta 4´

Antonín Dvořák

Mazurek pro housle a orchestr op. 49 6´

Eugen Suchoň

Malá suita s passacagliou op. 3 12´

Preludium

Arietta

Scherzo

Passacaglia

Reminiscence

Bedřich Smetana

Furiant z opery Prodaná nevěsta 2´

~

Vítězslav Novák

Slovácka suita op. 32 (výběr) 13´

Mezi dětmi

Zamilování

U muziky

Bohuslav Martinů

Česká rapsodie pro housle a orchestr H 307A 12´

(arr. Jiří Teml)

Ilja Zeljenka

Musica slovaca 6´

Leoš Janáček

Lašské tance (výběr) 5´

Dymák

Pilky

Dnešní sváteční večer představí díla českých a slovenských skladatelů navazující na hudební folklor a umělecky stylizující národní kolorit.

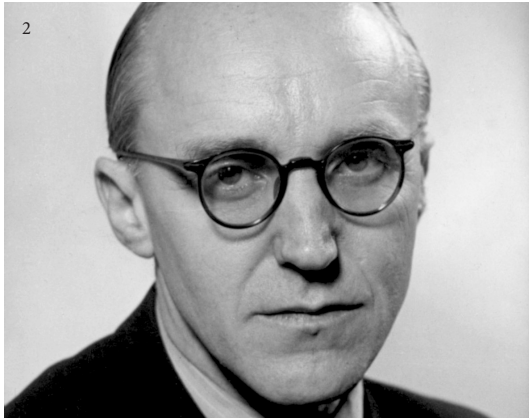
Bránu ke světovému úspěchu otevřelo Antonínu Dvořákovi (1841–1904) v roce 1878 vydání jeho *Moravských dvojzpěvů* u Fritze Simrocka v Berlíně. Spojení hudební inspirace z „exotického“ slovanského prostředí a Dvořákovy kompoziční suverenity slavilo úspěch. Roku 1879 nakladatel Simrock požádal Dvořáka o podobně laděné dílo tentokrát pro housle s doprovodem. *Mazurka pro housle a orchestr e moll op. 49* je založena na kontrastu dvou odlišných témat, jednoho výrazně rytmického a druhého lyrického. Dvořák s mazurkovým rytmem nakládá volně a nápaditě ho obměňuje. Výsledkem je strhující lidový tanec.

V roce 1881 byl Dvořák osloven vedením Prozatímního divadla, aby zkomponoval scénickou hudbu k životopisné hře Františka Ferdinanda Šamberka *Josef Kajetán Tyl*. Na žádost autora měl být v závěru každého dějství využit nápěv písně *Kde domov můj?*, jejíž text Tyl napsal. V předehře, uváděné samostatně jako *Můj domov op. 62*, je pozdější hymna uplatněna jako vedlejší téma sonátové formy, tím hlavním je lidová píseň *Na tom našem dvoře*. Obě melodie jsou nejprve představeny v pomalé introdukci. Energická předehra vyústí v radostnou codu, v níž zazní motiv hymny v úplnosti s invenčně bohatým doprovodem.

Z hudebně dramatické tvorby Bedřicha Smetany (1824–1884) dosáhla u publika bezpochyby největší obliby jeho v pořadí druhá opera *Prodaná nevěsta*. Smetana dílo po jeho premiéře v Prozatímním divadle 30. května 1866 vícekrát upravil, mimo jiné přidal několik tanců, které dotváří kolorit této komedie z českého venkova. V rámci úprav, s nimiž poprvé opera zazněla 1. června 1869, byl na konec prvního jednání vložen jadrný a v kontrastních pasážích nostalgický *Furiant* a do 3. dějství byla přidána hybná polka komediantů nazvaná *Skočná*.

Hudební skladatel Eugen Suchoň (1908–1993) patřil k nejvýznamnějším osobnostem slovenské hudby 20. století. Stylově navazoval na odkaz pozdního romantismu a jeho bohaté chromatické harmonie, do nichž zapojoval archaické elementy slovenského folkloru i soudobé postupy. Svou *Malou suitu s passacagliou op. 3* vytvořil Suchoň na přelomu let 1931 a 1932, na počátku svého studia u Vítězslava Nováka. Novák od svých žáků požadoval zvládnutí starých forem a zadával jim takové útvary ke kompozici. Tak vznikla tato Suchoňova skladba. Její jednotlivé části jsou vystavěny vždy ze stejného hudebního tématu. V roce 1945 skladatel suitu instrumentoval pro orchestr.

Suchoňův učitel Vítězslav Novák (1870–1949) rovněž celoživotně nalézal inspiraci ve folkloru, slovenském a zvláště moravském. To se zrcadlí v jeho *Slovácké suitě op. 32* z roku 1903, jež je sérií obrazů zachycující sváteční den na Slovácku. Část *Mezi dětmi* přináší rozpustilou atmosféru dětských her. S jejími těkavými krajními oddíly kontrastuje střední pasáž, v níž se znavené děti uklidní za doprovodu ukolébavky. Ve větě *Zamilování* Novák ztvárňuje mladý pár, který se náhle pohádá, ale nakonec znovu usmíří. Její lyrické téma uvádí sólový klarinet a posléze prochází orchestrem. *U muziky* líčí lidovou zábavu, při níž se šohajové navzájem předhánějí při tanci horňáckého verbuňku.

Svou *Českou rapsodii pro housle a orchestr H 307A* napsal Bohuslav Martinů (1890–1959) v červenci 1945 v letním bytě na Cap Cod v Massachusetts pro slavného virtuosa rakouského původu Fritze Kreislera. Ten však tuto technicky brilantní skladbu s dvojhmaty v decimách, rychlými stup-

jen v klavírní verzi. Autorův původní záměr proto naplnil v roce 2001 svou orchestrací skladatel Jiří Teml (* 1935).

Ilja Zeljenka (1932–2007) patřil k nejvýraznějším slovenským poválečným skladatelům. Jeho tvorba rostla z odkazu klasiků 20. století, v 60. letech ale přijal výrazové prostředky Nové hudby. Postupně dospěl k osobité stylové syntéze. Plodná byla jeho spolupráce s houslistou Bohdanem Warchalem a jeho Slovenským komorním orchestrem, jimž skladatel věnoval řadu děl, mj. skladbu pro housle a smyčce *Musica slovaca*, inspirovanou lidovými žatevními písněmi z Čičman a Dolného Vadičova. Zeljenka byl tehdy v nemilosti komunistického režimu a provozování jeho skladeb bylo zakázáno. Navzdory tomu si v roce 1975 toto dílo objednala jako úpravu folklorní kompozice pro mezinárodní rozhlasovou soutěž redakce lidové hudby bratislavského rozhlasu. Skladatel v něm spojil hravý půvab a zpěvnost lidových melodií s naléhavým výrazem.

Na počátku stylové proměny Leoše Janáčka (1854–1828) z tradicionalisty v nejprogresivnějšího evropského skladatele své generace stojí jeho badatelský zájem o folklor. V něm Janáček spatřoval odraz člověka v jeho celistvosti duševní, tělesné i vztahové. Nicméně jeho první tvorba inspirovaná lidovou hudbu měla podobu konvenčních stylizací tanců a písní. Na svých *Lašských* (původně *Valašských*) *tancích* pracoval na přelomu 80. a 90. let 19. století, v roce 1924 v souvislosti s vydáním a nastudováním v brněnském Národním divadle vzniklo jejich finální znění. *Dymák* je temperamentním tancem stylizujícím práci kováře s charakteristickým rytmem a kvintovými skoky evokujícími údery kladiiva. Rozverně *Pilky* zpracovávají nápěv písně *Už ty pilky dořezaly*, jenž je doprovázen nápaditými protihlasy.

Vlastimil Tichý